

روش‌های نوین تدریس فلسفه

#

دوره آموزشی «روش‌های نوین تدریس فلسفه، مبتنی بر محتوای الکترونیک» به همت شاخه دبیران انجمن علمی تاریخ فلسفه، گروه فلسفه و کودک بنیاد حکمت اسلامی صدرا و اداره آموزش و پرورش منطقه یک تهران، در محل بنیاد حکمت اسلامی صدرا برگزار شد. بر اساس تفاهنامه میان گروه فلسفه و کودک بنیاد صدرا با اداره آموزش و پرورش منطقه یک تهران و به همت شاخه دبیران انجمن علمی تاریخ فلسفه و با توجه به گسترش روزافزون وسایل و وسایل آموزشی و کمک‌آموزشی مدرن و ضرورت بهره‌گیری از ابزار برای پهنه‌سازی آموزش، دوره آموزشی «روش‌های نوین تدریس فلسفه، مبتنی بر محتوای الکترونیک» برگزار شد.

گزارش

نگاهی به مهم‌ترین آثار هانری کربن ترجمه انشاءالله رحمتی

فیلسوف اسلام ایرانی

سجاد صدقات

S.sedaghat@fdn.ir

«دفتر سوم و چهارم اسلام ایرانی بهار ۹۴ منتشر می‌شود.» برای علاقه‌مندان به هانری کربن این خبر انشاءالله رحمتی مترجم این اثر قطعا خبر بسیار خوب برای سال ۱۳۹۴ است. رحمتی که هم اکنون مدیرمسئول نشر به اطلاعات حکمت و معرفت و استاد دانشگاه است، پس از استقبال علاقه‌مندان به سنت فلسفه اسلامی اکنون خبر از انتشار دو جلد باقی مانده این مجموعه با عناوین «خاصان محبت» و «تشیع و تصوف» می‌دهد. مجموعه چهار جلدی «اسلام ایرانی» حاصل بیش از ۲۰ سال پژوهش هانری کربن درباره ابعاد معنوی و فلسفی اسلام است به بهانه انتشار این دو جلد، نگاهی به کتاب‌های منتشر شده فیلسوف شهیر فرانسوی با ترجمه انشاءالله رحمتی انداخته‌ایم.

چشم‌اندازهای معنوی و فلسفی اسلام ایرانی

جلد اول این مجموعه به بررسی «معنویت تشیع دوازده امامی» اختصاص دارد. از منظر پدیدارشناسانه کربن، منظور از «اسلام ایرانی» همان حقیقت اسلام است به گونه‌ای که بر ذهن و ضمیر ایرانی پدیدار شده است. جلد دوم این مجموعه نیز اسلام ایرانی با عنوان «سهروردی و افلاطونیان پارس» به معرفی سهروردی و فلسفه اشراق او اختصاص یافته است. دو جلد اول مجموعه «اسلام ایرانی» به همت نشر سوفیا منتشر شده است.

ابن‌سینا و تمثیل عرفانی

«ابن‌سینا و تمثیل عرفانی» کتاب تقدیر شده فصل تابستان ۱۳۸۷ و دارای دو بخش است؛ بخش اول «دوره تمثیل‌های سینایی» است و بخش دوم «تمثیل حیی ابن یقظان» نام دارد. این کتاب به همت انتشارات جامی منتشر شده است.

معبد و مکاشفه

مضمون اصلی کتاب «معبد و مکاشفه»، تأویل روحانی عبادت و معبد با همان کشف اسرار عبادات است. عارفان فراوان از تفاوت حج عوام و حج خواص سخن گفته‌اند. یکی «قصود کوی دوست است» و دیگری «میل روی دوست»، یکی «حج خانه خلیل» است و دیگری «حج حرم جلیل». کربن تأویل روحانی عبادت و معبد را مبنایی برای معنا بخشیدن به زندگی آدمی و دستیابی وی به ساحات وجودی ژرف‌تر خویش قرار داده است. به علاوه بر اساس تلقی خاص وی از حقیقت ملکوت معبد (بیت معمور، مثال معبد) می‌توان همه میراث و میراثداران معنویت ادیان ابراهیمی را در یک پژوهش تطبیقی به معنای دقیق کلمه به یاری گرفت. این کتاب که عنوان کتاب تقدیر شده سال ۱۳۹۰ را نیز دارد، به همت نشر سوفیا منتشر شده است.

اندیشه

www.Farheekhtegan.ir

Tue | 17 Mar 2015 | vol.06 | No. 1624

سه‌شنبه ۲۶ اسفند ۱۳۹۳ ■ ۲۶ جمادی‌الاول ۱۴۳۶ ■ ۱۷ مارس ۲۰۱۵ ■ شماره ۱۶۲۴

آیا خشونت می‌تواند اخلاقی باشد؟

خشونت و فضیلت

تیج رای و آلن فیسکه به تازگی کتابی خانوادها عادت را روانه بازار کرده‌اند

او سال‌ها به تحقیق و مطالعه روی رفتار اقوام مختلف در کشورهای گوناگون پرداخته است. تیج رای روانشناس، محقق و دارای فوق‌دکتری و فعال در مدرسه کلاگ دانشگاه نورث وسترن است. نتایج تحقیقات مفصل این دو دانشمند که به تازگی در مجله New Scientist منتشر شده است، نشان می‌دهد با توجه به تاریخ و فرهنگ به‌طور کلی یک‌انگیزه برای صدمه زدن یا کشتن وجود دارد و آن، این است که مردم مر تکب خشونت می‌شوند چون به نظر می‌آید خشونت کار درستی است؛ در واقع آنها در خشونت الزام اخلاقی می‌بینند. مرکزیت اندیشه و ایده فیسکه و ری این است که اخلاق اصولاً به‌عنوان عاملی برای حفظ نظم حاکم بر اجتماع فهمیده و درک می‌شود. غالباً این درک منع خشونت می‌کند، اما گاهی اوقات هم همین فهم از اخلاق، خود مسبب و عاملی برای بروز و ظهور خشونت می‌شود. مثلاً وقتی پدر و مادری، بچه خودشان را با کتک زدن، تنبیه

ارتکاب خشونت

کسانی که مر تکب خشونت می‌شوند دو دلیل برای رفتار خود ارائه می‌دهند. عده‌ای معتقدند سبب این خشونت از کنترل خارج شدن آنها و عدم تسلط بر رفتارشان در آن لحظه بوده است. این نوع دلایل به‌عنوان انگیزه‌ای برای خشونت به راحتی درک می‌شود و راه‌های علاج بسیاری توسط روانشناسان برای درمان آن ارائه شده است. اما نکته مهم دسته دوم هستند که رفتار خشونت‌آمیز خود را کاملاً اخلاقی می‌دانند و به‌عنوان یک راه‌حل به آن نگاه می‌کنند. این دلیل برای اعمال خشونت نباید ذهن شما را فقط به سمت گروه‌های تروریستی مثل داعش و القاعده سوق دهد، بلکه حتی مادرها هم از این توجیه برای تربیت بهتر فرزندان‌شان استفاده می‌کنند. نکته این است که برخلاف افکار عمومی اخلاقیات همیشه مانع خشونت نیست.

یک رساله متفاوت

آلن فیسکه و تیج رای در کتاب پر سر و صدای جدید خود با عنوان «خشونت با فضیلت» (Virtuous Violence) که به تازگی منتشر شده است، توضیح می‌دهند چگونه اخلاقیات می‌تواند پشتوانه‌ای برای خشونت باشد. انگیزه خشونت چیست؟ چگونه می‌توان به انسان‌ها صدمه زد یا آنها را کشت؟ کتاب «خشونت با فضیلت» با متنی تند و صریح می‌گوید مردم اغلب مر تکب خشونت می‌شوند چون احساس می‌کنند آن کاری که دارند انجام می‌دهند از نظر اخلاقی واقعا درست است.

چه چیز خشونت را توجیه می‌کند؟

آلن فیسکه استاد بخش مردم‌شناسی دانشگاه کالیفرنیا است.

می‌کنند، این کار را به قصد تصحیح رفتار فرزندان‌شان انجام می‌دهند و منافع و خیر کودک را از انجام این کار در نظر دارند. مسلم است که آنها به خاطر لذت بردن، فرزندان را تنبیه نمی‌کنند و از این کار هیچ گونه حس خوبی نخواهند داشت، بلکه آنها احساس می‌کنند موظف هستند به فرزندان‌شان رفتار صحیح را آموزش بدهند و جایگاه پدر و مادری خودشان را با سلسله مراتب کوچکی و بزرگی به آنها گوشزد کنند. از این رو است که پدر و مادرهایی که دست به تنبیه فیزیکی می‌زنند می‌گویند: «این تنبیه بیشتر من را می‌رنجاند تا تو را. ما ممکن است در مورد تنبیه فیزیکی با والدین اختلاف نظر داشته باشیم و ترجیح بدهیم که به همین اهداف از طرق دیگر و به واسطه روش‌های ملایم‌تری برسیم اما همه می‌توانیم به راحتی درک کنیم که چنین تنبیه‌های فیزیکی تا چه حد از دید والدینی که این کار را انجام می‌دهند اخلاقی به نظر می‌رسد. همین منطق در ابعاد کوچک خشونت به ما کمک می‌کند تا به راحتی به هدف اصلی گفتار این دو نویسنده در کتاب «خشونت با فضیلت» نزدیک شویم و توضیح آنها را از اعمال خشونت‌آمیز درک کنیم و به یافتن پاسخی برای تمام چرایی‌های این نوع رفتارها نزدیک‌تر شویم.

فهم چرایی خشونت راهی به کاهش خشونت

آلن فیسکه و تیج رای معتقدند که فهم چرایی و پی بردن به اینکه چرا افراد به این راحتی مر تکب چنین خشونت‌هایی می‌شوند می‌تواند به کاهش آن کمک کند. آنها معتقدند افرادی که به علت‌های روانی یا برای آزار دیگری، دست به خشونت می‌زنند یا تنبیه یا ترساندن به واسطه خشونت ممکن است رفتارشان اصلاح شود اما درباره افرادی که به واسطه دلایل اخلاقی دست به اعمال خشونت و ارتکاب چنین رفتارهایی می‌زنند، استفاده از خشونت به‌عنوان مجازات هیچ‌گاه نمی‌تواند بازدارنده باشد چرا که آنها باور دارند به این واسطه می‌خواهند یک اشتباه اخلاقی را اصلاح کنند و حاضرند هزینه آن را هم پرداخت کنند، از این رو خشونت به‌عنوان مجازات در کاهش رفتارهایی از این دست تأثیری ندارد. علاوه بر این دو نویسنده شخصیت‌ها و نویسندگان بزرگی نیز بر این باور بوده‌اند که بزرگ‌ترین و بیشترین خشونت‌های تاریخ نه به خاطر آزار رساندن بلکه به خاطر خشونت‌های اخلاقی موجود در باورهای افراد اتفاق افتاده‌اند. شاید با توجه به آنچه این دو محقق گفته و نوشته‌اند تنها راه کاستن خشونت از جهان در وهله اول شناخت عامل باورمندی و آن و دوم آموزش برای تصحیح باورها باشد. فهم این مساله که گاهی خشونت‌ها بر مبنای باورهای اخلاقی انجام می‌شود می‌تواند کمک اساسی به یافتن ریشه‌های خشونت بکند.

خبرنامه

ماهیت منطق و منطق ماهیت

کتاب «ماهیت منطق و منطق ماهیت» در راستای بررسی دقیق یکی از آثار مهم و ماندگار فلسفی ابن‌سینا (منطق اشارات) به سفارش مجمع عالی حکمت اسلامی، توسط مهدی عطیمی و تحت نظارت غلامرضا فیاضی منتشر شد. این کتاب تحریر و تحلیل و شروع دو اندیشمند و منطق‌دان بزرگ جهان اسلام یعنی فخر رازی و خواجه نصیرالدین طوسی بر نهج‌های اول و دوم منطق اشارات است. این کتاب شرح نهج اول و دوم منطق اشارات است که در ۵۴۸ صفحه و در هزار نسخه منتشر شده است.

فقه و فقها در هند

کتاب «فقه و فقها در هند» اثر سیدعلی محمدنقوی، رئیس دانشکده الهیات شیعه دانشگاه علیگر هند به همت خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در دهلی نو منتشر شد. نویسنده در این کتاب ابتدا به تعریف فقه و بیان تاریخچه فقه و مکاتب فقهی در هند پرداخته است و در بخش دیگر مسالک فقهی مذاهب مختلف را مورد تحقیق قرار می‌دهد.

ایران‌آزاد

به میزبانی واحد خرم‌آباد برگزار شد

دومین نشست هم‌اندیشی روسای دانشگاه‌های استان با حضور استاندار لرستان

در ادامه این جلسه چند نفر از روسای دانشگاه‌های استان به بیان نظرات خود در مورد موضوع جلسه پرداختند. همچنین در حاشیه این نشست بوسان یادمان شهدای استان لرستان با کاشت شش هزار درختان افتتاح شد. پس از آن مهندس بازوند استاندار لرستان از امکانات آزمایشگاهی و کارگاهی واحد خرم‌آباد دیدن کرد.

نقش دانشگاه‌ها در امر توسعه در سال‌های اخیر بسیار کمرنگ بوده است، گفت: «این نقش کمرنگ باعث شده که هزینه توسعه در استان افزایش پیدا کند و همین مساله باعث کندی سرعت رشد در استان شده است.» بازوند در ادامه با اشاره به اینکه فرصت رسیدن به توسعه بسیار اندک است و رقبا با سرعت بسیار در حال طی کردن این مسیر هستند، گفت: «برگزاری جلسات هم‌اندیشی می‌تواند به‌عنوان اتاق فکری باشد که به بررسی معضلات چالش‌های پیش روی استان بپردازد و به دنبال راه‌حل برای آنها شد.»

وی در بخش دیگری از صحبت‌هایش یکی دیگر از علل توسعه‌نیافتگی استان را عدم توسعه عمیق دانست و گفت: «توسعه استان به‌گونه‌ای که تامين‌کننده منافع درازمدت مردم باشد، نبوده و توسعه‌ای پایدار است که بتواند منافع مردم را در درازمدت تامين کند.» استاندار لرستان یکی از عوامل توسعه‌نیافتگی استان را ضعف خودباوری و عدم‌مطالبه‌گری توسعه در استان دانست و گفت: «باید مطالبه توسعه به‌عنوان یک فرهنگ در جامعه ترویج شود. همچنین باید برای توسعه استان خودمان اقدام کنیم و منتظر کمک دولت و وزارتخانه‌ها نباشیم.» استاندار لرستان با تأکید بر ضرورت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در استان لرستان بیان داشت: «تنها راه توسعه استان لرستان ورود بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری این بخش در استان است.» مهندس بازوند استان لرستان را استان بسیار ثروتمندی دانست که به هر دلیلی تاکنون به درستی از ثروت‌های خدادادی آن استفاده نشده و دانشگاهی‌ها می‌توانند موانع پیش‌روی توسعه استان در امر سرمایه‌گذاری و تولید ثروت را از میان بردارند. استاندار لرستان در ادامه با تأکید بر ضرورت سرمایه‌گذاری در حوزه گردشگری استان لرستان تصریح کرد: «باید با برنامه‌ریزی در این

